

Een WK om snel te vergeten

Sport in druk

Wouter Schollema

Het WK van 1990 intrigeert mij. De imposante betonnen stadions, die twintig jaar later alweer hevig gedateerd waren. Of zelfs al werden afgebroken, zoals het naargeestige Stadio Delle Alpi in Turijn. De goal van Roger Milla, Diego Maradona die tegen Italië voetbalde in zijn Napels. Er stonden met de Sovjet-Unie, Joegoslavië, Tsjechoslowakije en wereldkampioen West-Duitsland vier landen op de deelnemerslijst die vandaag de dag niet meer in de toenmalige vorm bestaan. En er was een klein landje aan de Noordzee dat zich twee jaar eerder tot Europees kampioen kroonde en nu wel even de wereldbeker op zou halen. En waarom ook niet? Nederland had met de Drie van Milaan (Gullit, Rijkaard, Van Basten) drie supersterren, die ook nog eens in hun voetballand kampioen konden worden.

Het liep allemaal anders. Oranje, de KNVB en de hele goegemeente daaromheen werden wereldkampioen kneuterigheid en knulligheid, zoveel wordt duidelijk in het boek *Waarom Nederland in 1990 geen wereldkampioen werd* van John Swelsen. Eigenlijk was het wereldkampioenschap al in 1988 gedoemd te mislukken. Na het gewonnen EK werd Thijs Libregts bondscoach, de man die als trainer van Feyenoord in 1984 de jonge Gullit onder zijn hoede had en zich in een interview zorgen maakte over Gullits mentaliteit, want 'het zwarte ras, weet je'. Tussen Gullit en de bondscoach kwam het niet meer goed, hoewel Gullit destijds zelf aangaf dat de opmerking zelf daar geen schuld aan had. Gedurende de gehele kwalificatie had de aanvoerder één doel: Libregts moest weg.

De uitkomst is bekend. Libregts ging, Johan Crujff kwam niet en Leo Beenhakker had de ondankbare taak het Nederlands elftal naar de

finale in Rome te leiden, een weg die in de achtste finale na een 2-1 nederlaag tegen West-Duitsland werd afgesloten. Al tijdens het WK verzuchtte Beenhakker dat slechts 25 procent van de problemen is geopenbaard. De overige 75 procent zit nog, zoals hij het zelf zei, in verhuisdoos dertien. Een doos die Beenhakker zelf helaas niet opentrok in zijn in 2015 verschenen biografie. Swelsen daarentegen zet goed uiteen wat er allemaal mis ging, zonder de illusie te wekken dat de verhuisdoos van de toenmalige bondscoach nu leeg is.

Beenhakker werd twee (!) weken voor het toernooi aangesteld als bondscoach van een hevig gefrustreerd Oranje en vertrok voor een rommelige voorbereiding naar een primitief en guur oord in Joegoslavië, waar de Milanese sterren ook nog eens later aansloten. Cabaretier Freek de Jonge liep tussen de spelers, Rinus Michels hield zich niet stil en zo'n beetje elke speler mocht tijdens het WK zelf in een column voor krant of magazine zijn eigen straatje schoonvegen en de rest hevig bekritisieren. En dan moest er ook nog worden gevoetbald.

Met de kennis van nu is het verbazingwekkend om terug te kijken op het gesteggel van destijds. In een klimaat waar alleen uiterste professionaliteit kan leiden tot resultaat ging Oranje ten onder aan rampzalig amateurisme, omhooggevallen ego's en haantjesgedrag. De welbekende fluim van Frank Rijkaard in het matje van Rudi Völler was de apotheose van een WK dat nooit goed kon aflopen en een toernooi werd om snel te vergeten.

▶ *Waarom Nederland in 1990 geen wereldkampioen werd.* John Swelsen. Willems Uitgevers. 231 Bladzijden. Prijs: 19,95 euro

